

Warszawa, dnia 23 kwietnia 2010 r.

DL-P-I-0701-14/10

dot. BPS/KU -034/837/2/10

Pan
Piotr Zientarski
Przewodniczący
Komisji Ustawodawczej
Senatu RP

Szanowny Panie Przewodniczący,

W odpowiedzi na pismo z dnia 8 kwietnia 2010 r., nr BPS/KU - 034/837/2/10, dotyczące projektu ustawy o zmianie ustawy – Kodeks karny (druk senacki nr 837), uprzejmię przedstawiam następującą opinię.

Przedstawiony do zaopiniowania senacki projekt ustawy o zmianie ustawy – Kodeks karny dotyczy nowelizacji art. 42 § 2 k.k.

Wskazana norma prawa materialnego określa nałożony na sąd obowiązek orzeczenia zakazu prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych albo pojazdów mechanicznych określonego rodzaju, jeżeli sprawca w czasie popełnienia przestępstwa przeciwko bezpieczeństwu w komunikacji był w stanie nietrzeźwości, pod wpływem środka odurzającego lub zbiegł z miejsca zdarzenia określonego w art. 173, 174 lub 177 k.k.

Projektodawcy zakładają nowelizację przepisu art. 42 § 2 k.k. poprzez wyeliminowanie zwrotu „mechanicznych” w obu członach alternatywny rozłącznej zawartej w treści przepisu.

Proponowana nowelizacja jest uzasadniona i wynika bezpośrednio z orzeczenia sygnalizacyjnego Trybunału Konstytucyjnego z dnia 5 maja 2009 r. (sygn. akt S. 2/09). Należy podnieść, że w powołanym postanowieniu Trybunał

Konstytucyjny wskazał na ukształtowaną praktykę orzeczniczą w zakresie art. 42 § 1 i 2 k.k., zgodnie z którą wobec nietrzeźwych rowerzystów (sprawców przestępstwa z art. 178a § 2 k.k.) orzeka się obok kary dwie sankcje dodatkowe: obligatoryjny zakaz prowadzenia pojazdów mechanicznych oraz formalnie fakultatywny, lecz w rzeczywistości zawsze orzekany, zakaz prowadzenia roweru. To, że zakaz prowadzenia roweru orzekany jest *de facto* obligatoryjnie wynika z ukształtowanego w orzecznictwie poglądu, zgodnie z którym środek karny w postaci zakazu prowadzenia przez skazanego pojazdu powinien przede wszystkim dotyczyć tego pojazdu, przy którego użyciu popełnił on przestępstwo. W ocenie Trybunału tego rodzaju praktyka orzecznicza mająca swoje bezpośrednie zakorzenienie w treści art. 42 k.k. prowadzi do naruszenia konstytucyjnej zasady równości, bowiem sprawcy przestępstw z art. 178a § 2 k.k. znajdują się w gorszej sytuacji prawnej niż sprawcy przestępstwa z art. 178a § 1 k.k., pomimo iż występki z art. 178a § 1 k.k. cechuje większa społeczna szkodliwość niż występki z art. 178a § 2 k.k.

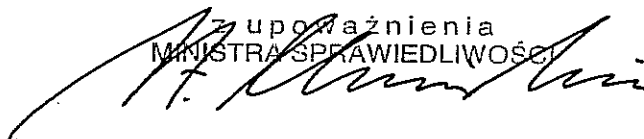
Proponowana nowelizacja przepisu art. 42 § 2 k.k. w sposób prawidłowy realizuje zapatrywania Trybunału Konstytucyjnego, wyrażone w powołanym orzeczeniu sygnalizacyjnym. Skreślenie zwrotu: „mechanicznych” w dyspozycji normy art. 42 § 2 k.k. pozwoli na dostosowanie punitwności środka karnego zakazu prowadzenia pojazdów do społecznej szkodliwości konkretnych zachowań, przy jednoczesnym zachowaniu zasady równego traktowania wszystkich podmiotów odpowiedzialności karnej odznaczających się tą samą cechą prawnie relewantną. Zgodnie bowiem z proponowanym brzmieniem art. 42 § 2 k.k. sąd będzie miał obowiązek orzec wobec sprawcy przestępstwa przeciwko bezpieczeństwu w komunikacji, który *in tempore criminis* znajdował się w stanie nietrzeźwości, pod wpływem środka odurzającego lub zbiegł z miejsca zdarzenia określonego w art. 173, 174 lub 177 k.k., środek karny w postaci zakazu prowadzenia wszelkich pojazdów albo pojazdów określonego rodzaju. Tak więc w najbardziej drastycznych wypadkach sąd będzie miał możliwość orzeczenia zakazu prowadzenia wszelkich pojazdów, a więc zarówno mechanicznych, jak i innych niż mechaniczne, w pozostałych zaś przypadkach będzie miał możliwość zawężenia zakresu zastosowania zakazu prowadzenia pojazdów poprzez wskazanie, jakiego rodzaju pojazdy wchodziły w zakres środka karnego. Sądy będą mogły zatem

już na podstawie projektowanego art. 42 § 2 k.k. orzekać wobec sprawców przestępstw z art. 178a § 2 k.k. środek karny w postaci zakazu prowadzenia rowerów, zaś w odniesieniu do czynów o szczególnie wysokim stopniu społecznej szkodliwości będzie istniała możliwość orzeczenia uniwersalnego zakazu prowadzenia pojazdów.

Należy podzielić jednocześnie pogląd zawarty w uzasadnieniu projektu, zgodnie z którym nowelizacja art. 42 § 2 k.k. nie spowoduje skutków finansowych dla budżetu państwa.

Należy zauważyć, że niniejsza opinia jest opinią własną Ministra Sprawiedliwości, nie stanowi zaś opinii Ministra Sprawiedliwości jako przedstawiciela Rady Ministrów, o której mowa w art. 60 ust. 3 pkt 1 uchwały Senatu Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 23 listopada 1990 r. - Regulamin Senatu (M. P. z 2002 r., Nr 54, poz. 741, z późn. zm.).

Z poważnieniem

z upoważnienia
MINISTRA SPRAWIEDLIWOŚCI

Stanisław Chmielewski
SEKRETARZ STANU